

Előfizetési árak:

Egész évre... 8 kor.
Fél évre... 4 kor.
Negyedévre... 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Szerkesztőség:
Marosujvár, Mészáros tér 5.Kiadóhivatal:
Veress József könyvkereskedése Marosujvár.Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

A TÉL.

A tél — mikor e sorokat írjuk — egész zordságával beköszöntött, Hideg északi szél hasítja az arcunkat. Lehet, hogy mire e sorok kikerülnek, kissé enyhül a hideg, de azért le nem rázzuk nyakunkról a telet, mely hóval vagy hó nélkül, de itt kellemetlenkedik már. Rendes viszonyok között is súlyos teher a szegényebb osztályoknak, — ma pedig kész veszedelem, mert kevesebb a munka és több a szükséglet. A gyomor télen se mond le a megszokott étrendjéről. A test télen is — sőt inkább télen, mint nyáron — táplálkozást kíván. Melegebb ruha, melegebb lábbeli és egészen bizonyosan meleg szoba kell. Az elmiszer szörnyű drága, drága a meleg ruha, még dragább a lábbeli és legdrágább a fa.

De ezeknek többé-kevésbé való beszerzése az életfeltételekhez tartozik. Hiába hallgatunk róla, mert akkor is meg van és hiába titkolózunk, mert ezer és ezer panasz viszhangozza. Segíteni minden hiányon lehetetlen, de a legszükségesebben segíteni muszáj. Legalább is meg kell kísértetni mindazt, ami lehetséges és ami törvényes intézkedésekkel elérhető. A legsürgősebb az, hogy enyhítsen a hatóság a fainságon. Hideg télen a fűtetlen szoba nemcsak az egészséget, nemcsak a lelkiépiséget, de a lelki nyugalmat is veszélyezteti. Szervedő testben a lélek háborog. Azért kell sürgősen lehetővé tenni, hogy a fainség ne éreztesse káros hatását. A faszükségletet nem azért nem lehet kielégíteni, mert fainincs, hanem azért, mert a fuvart is ma úgy dugdossák, mint a zsirt és a szalonnát, vagy a gabonát. A kis

és nagygazdák vagy csak óriási ár mellett, vagy egyáltalán nem fuvaroznak fát. Ha ők a maguk szükségletét kielégítették, a közszükséglettel nem törődnek, holott a mai viszonyok között mindenkinek kötelessége, tehetségéhez mérten a köznyomor enyhítésén és a közszükséglet kielégítésén működni.

A kormány — úgy tudjuk — megadta a felhatalmazást a közhatalóságoknak, hogy a fa szállításhoz hivatalosan rendeljenek fuvart és közerőt az egyes községekből. A fuvarozást megfizetik, de kötelességszerűen teljesíteni kell. Mert jól jegyezze meg tisztelt fuvartulajdonos, hogy vagy a fiu, vagy a ferj, vagy az apa, — aki eddig a fát fuvarozta, vagy arról gondoskodott, — most ott áll valamelyik fronton és védi az ön földjét, házáat, és fuvarát, abban a tudatban, hogy ön nem sajnálja fizetésért fuvarozni a fát azok részére, akik bármi okból és bármi helyzetnél fogva nem fuvarozhatnak. Mi persze ezt hiába mondogatjuk a gazdának, de a hatóságnak van rá hatóságosabb érve is. Használja hát mentől gyorsabban, mert a kemény hideg gyors eljárást parancsol.

És valahogyan így kellene eljárni a zsirnemek árának szabályozásánál, vagy előkerítésénél is. Mert ma ez a legfontosabb két cikk a kenyér mellett. Az árszabályozást nem a zsirnál és szalonnánál, hanem a disznónál kell kezdeni. A disznó árát élsúlyban szabályozni és ehez dirigálni a többi. Mert valamit csak kell tenni a kapzsikkal, a közönyösekkel, az uzsorásokkal és az önző, haszonleső emberi állatokkal szemben is.

Ez a hirtelen beállott tél egyszerre zuditott a szegényebb emberekre minden bajt és nyomorúságot

Legyen erélyes a hatóság és enyhítsen a szenvedésen ott, ahol lehet és a hol törvényes hatalmával élni joga és kötelessége.

Levél a harcterről

a „Marosujvár“-hoz.

Szerkesztő Úr! Multkori levelemben egy képet közöltem a harc mezejéről. Jelen levelemben egy más képet fogok írni, melynem az ágyudörgés és puskaropogás hangjából való, hanem a csendben való szórakozásnak akar tükré lenni.

Pihenőben van a... hgy, ezred Annyi küzdelem után jól fog a felfrissítő pihenő. Rongyos ruhán fűszegben szállásoltak el. Tisztálkodás, varrogatás s némi kis gyakorlat a napi teendő. Messziről az ágyuk tompa bömbölése hallatszik, de a székely gyereket ez most nem zavarja a munkában. Vigan fűtőréz s közben felsohajt s kérdőleg néz a falubeli bajtársra, mi van azzal a jó öreg emberrel, asszony-nal, akik otthon maradt ruháikat könnyekkel öntözgetik? Mit csinál a szerető testvér, ki gondozza az árván hagyott földet? Mit csinál a szerető hitves, kinek minden imája érte száll, hogy ott az orosz határon puska golyó ne találja el oda fönnt a vártan A gügyögő gyermek, akinek minden kérdése, hogy mikor jó haza az apja? Tulnóta csendül egy kis házban, mely zsufolva van tisztékkel: „Nem látlak én téged többé soha sohasem, Nem látod te sem, hogy érted könnyez a szemem. Nevedet hiába mondom, könnyemet hiába ontom, harcok mezején valahol tetőled távol, ott halok meg én. Nem lesz te nyérnyi hely sem pusztá siromon, Elesett katonák teste lesz a vankosom, ahova lefognak tenni, nem borul felém ott senki aki él, tavasz sem fakaszt rám zöldet, s elhordja rólam a földet messze majd a szél. Szeretném hát hogyha egyszer lennél még velem. Őledbe nyugtatnám lágyan bánatos fejem. Szeretnék ajkadon égni, virrasztva boldogan élni csak egy éjszakán. Azután akármi érhet, gyönyörrel halok meg érted édesem s hazám.“ Kabaré készül, a próba folyik bent. A tisztikar elhatározta egy est rendezését, úgy amint az békében szokás.

MIT KIABÁLTOK?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsóbb árakban készíttetnek

Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK?

Lehet, nem úgy sikerül, már az esszók hiánya miatt sem. Mindegy — nekünk, úgy is kedves lesz egy kis szórakozás hiszen oly régen voltunk kabarén!!! De beszéljen a készülő testről a kibocsátott meghívó:

Jótekonycélu Kabaré.

a... honvéd gyalogezred a harctéren elesett hőseinek árvái javára, kezdete d. u. 4-kor f. hó 31-én vasárnap... a harctéri vigadó nagytermében. Műsor. 1. Nyitány-előadja az ezred házi zenekara. 2. Még egy nyitány: mert ez a zenekar nagyon jól játszik (:3. Még egy nyitány:) minden kabarében három van, hogy több legyen a szám: 4. Bevezető konferansz tartja Nagy Endre. (ez még mindig nyitány) 5. Tánccok előadja... 6. Magánjelenetek... előadja Ungváry. 7. Karónek... előadja a tiszti énekkar. 8. Legfrissebb harctéri hírek előadja Kovásznai. 9. Pasicszabados idomítva (óriási szenzáció.) 10. Kurucz nóták (tárogató szóló) 11. Humoros szám előadja Nagy Endre (ez az egy szomorú lesz.) 12. Bene mint gondolatolvasó (a. vendégek kéretnek gondolataikat magukkal hozni.) 13. Monolog- előadja Mátyás. 14. Befejező konferansz tartja Nagy Endre. 15. Több szám nincs — vége. —

Anyagi rész. Az egyes számok között Nagy Endre tányéroz, mialatt az ajtók bezáródnak.

Hosszúra nyúlva levelem, ha minden egyes pontról beszámolnék, de minden szám egy-egy meglepetés volt s remények felett sikerült. Nagy Endre író konferansza és minden szám előtt tartott humoros bevezetője igazán nagy hatást aratott. Talán legkevesebb a 10. pont sikerült, de ez csak azért, mert a tárogatót egy klarinett helyettesítette. Az anyagi siker is szép volt, egyszeri gyűjtés (hónap végén) 570 K.-át eredményezett hősök árváinak már eddig gyűjtött alapjához. Hogy milyen kabaré következett — a miért levelem is később — arról más alkalommal fogok írni.

Szívélyes üdvözléssel.

(Bágyoni) Zs. Ö. hadapród.

Ceruza jegyzet.

Vasárnap délelőtt isteni tisztelet után két kisasszony megy előttem vigan trécselve, kaczagva.

— Te, láttad azt a kalapot Lenkén a templomban?

— Azért van szemem, hogy lássam.

— Na tudod, nem szoktam senkit megszólítani, de finoman szólva: pocsék volt. És az a ruha! Föl nem venném, inkább járnék — mezitláb.

— Nagyszerű, én is ezt gondoltam édesem. Igazán csak bosszuságot szerez az ember magának, ha templomba megy. Hanem a fiatal tiszteletes szépen beszélt úgy-e?

— Szépen csak azt nem tudom: miről. Annyira meghatott, hogy egy pillanatra sirni szerettem volna, de

akkor vettem észre, hogy otthon feledtem a zsebkendőmet.

— Én se tudom, miről beszélt, mert sokat mérgeződtem, nem is tudom, sokan miért járnak a templomba? Nézegetnek, kokettálnak, ajkbiggyesztve kritizálnak. De még véletlenül se imádkoznak. Te, hanem a Terka ruhája! Na!

— Fúj! Hanem azt meg kell adni, hogy a fiatal tiszteletes kitett magáért! Nem hiába tanul hajnalig. Gyönyörűen prédikált, olyan megható, kedves (kupléi!) vannak a beszédében.

A hogy hallgatom a beszédüket, a csilingető kacagásukat, (pedig nem szép hallgatozni!) arra gondolok: Istenem, talán nincs is háború.

Odaérnek Veress József „kulturboltja” elé. (Figyelmes kiszolgálás, ingyenes viccek, mérsékelt háborus árak.) A két kisasszony nézi a karácsonyi vásárra szóló reklámot, a melyen felül rajta van szép, kövér kánok betűkkel. Halleluja!!!

Te, lelkem, mondd csak, mit tesz az, hogy: Halleluja!

— Jaj, te buti, látszik, hogy nem olvastad a történelmet. Hogy is mondjam, no... Hát édesem, a törökök a háboruban ezzel a csatakiáltással rohannak az ellenségre: Halleluja. Azt teszi csak a fejét, hogy meg ne sántáljon!

Öreg, jó, nagyszakállu alah, látod mégis csak háború van!

HIREK.

— A marosújvári bányatárs pénztári kórházban ápolt sebesült katonák részére a következők voltak szívesek ujabban adományokat jutatni

Jonás Izidor, 10 korona. Benedek Farkas ur egy perben megállapított székérti díját. 20 koronát. Magy. Bank. Keres. R. T. ság Szende főnök ur utján november hóra 50 koronát. Az adományokat hálásan köszöni a sebesült katonák nevében.

— Népszerű előadások. A marosújvári „Polgári Olvasókör” régebbi jó szokásaihoz méltóan az idén is ingyenes népszerű előadások tartását határozta el. Ezek első sorozata vállalkozási tartalmu előadások lesznek, melyeket Nagytiszteletű Jancsó Lajos esperesünk fog részbenszabad előadások, részben felolvasások keretében megtartani 2—3 vasárnaponként d. u. 5 órakor a kör helyiségében. — Az első ilyen előadás de-

cember hó 12-én d. u. 5 órakor lesz, melyre nemcsak a kör tagjait, hanem vendégeket is szívesen lát a „Polgári Olvasókör”

— Az áldetektív szélhámosossága. Veszedelmes szélhámost kerestek mostanában a csendőrök. A szélhámos a falusiakat csapta be több helyütt körmön font ravaszsággal. Detektívnek adta ki magát és előadta, hogy pénzgyártó banda után kutat. Két megremült asszony előadta a papirpénzt a mit az állítólagos detektív magával vitt, hogy majd Kolozsvárott megvizsgálják. Több helyről érkezett ellene följelentés és most egész Erdélyben keresik.

— A tojás ára vármegyéinkben. A méltóságos kormánybiztos Ur 207-1915 számú rendeletével Alsófehérvármegye területén a tojásnak darabonkénti eladási árát 12 fillérben állapította meg s egyben elrendelte, hogy a megállapított 12 filléren felül tojást senkinek sem szabad vásárolni, a ki ez ellen vét, az ellen a kihágási eljárás bevezetendő szigorúan megbüntetendő. Felkérjük ennélfogva a közönséget, hogy saját jól feifogott érdekében tartsa be ezen árakat s azon eladókkal szemben, kik magasabb áron akarnak eladni tojást, ne legyen elnéző, hanem jelentse fel az illetőket, mert azon minden emberi érzésből kivetkőzöttek, kik a nagyközönséget kiuzsorázni akarják, kiméletet nem érdemelnek. A rendőrhatalóságnak lesz gondja rá, hogy az ilyenek méltó büntetésüket elvegyék.

— A bányatárspenztári kórházban ápolt katonák érdekében bizalommal fordulunk az idén is jószívű áldozatkész közönségünkhöz szent karácsony közeledése alkalmából. Örömmel látjuk, hogy mily igaz készséggel buzgolkodnak jótekonylelkek a harctéren küzdő s a kórházban ápolt katonák karácsonyáért. A bányatárspenztár kórházában ápolt katonák többnyire igen távoli vidékek fiai, jól érznek nekik is, ha részesülhetnek a karácsony örömeiben. A kórház vezetősége tehát az idén is fog karácsonyfát állítani katoná-ápoltságainak s megfogja őket ajándékozni. Erre a hnmánus célra való adakozásra kérjük a közönséget.

— A bevonulások elhalasztása. A f. évi november hóban tartott pótsszemléken alkalmasnak talált népfölkelésre kötelezetteknek f. évi dec. 6-ára elrendelt bevonulását a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg f. évi dec. 15-ére halasztotta.

— Tilos a péksütemény. Egy legutóbbi kormány rendelet dec. 10-étől kezdve eltiltja a zsemlye, kifli, s más apró péksütemények előállítását. A tilalom megszegőjére a rendelet két hónapig terjedhető

elárast és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetést állapít meg.

— **Kutba ölte magát.** Ispánlakáról jelentő tudósítónk: Mondruc Illés földmives vasárnap este elment a falu korcsmájába mulatni. Felesége egész éjszaka várakozott reá. Az aggodalom és félelem nem hagyott nyugtot az asszonynak. Sokszor ki-kínézt a kis kapun, hogy nem-e látja valahol támoigó urát. De hasztalanul, mert Mondruc Illés még késő reggel nem tért haza. A férj szokatlan hosszú kimaradása gyanút keltett az asszonyban, hogy hátha urát valahol szerencsétlenség érte és keresésére indult. Az aggodalom ezuttal nem volt oknéküli, mert az asszony rövid keresés után a kutban megtalálta halva.

— **Elgázolás.** Hegedüs Sándor magyar csesztve lakos az elmúlt héten fáért ment ki az erdőbe. A hegyen lefelé jövet a szekérről leugrott, hogy a kereket megkösse. E közben eleszúzott és a kerekek alá került. A szerencsétlen ember súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Agyonlőtt áruió.** Horváth Jován magyar állampolgár volt zimonyi lakost a katonai bíróság ítélete alapján Belgrádban agyonlőtték, mert azt a súlyos bűntettet követte el, hogy a háboru első heiteiben átszökött Belgrádba, majd a második szerb betörés alkalmával szerb csapatokkal visszajött Zimonyba, a hol első dolga az volt, hogy saját kezdeményezéséből és önhatalmulag szerb vonatkozású nevekkal látta el Zimony egyes utcáit. Mikor csapataink újból megszállták Belgrádot, elfogták és elvette hazaárulásáért méltó büntetését.

— **A gőz- és motor-gépészeknek,** valamint a motor-eke gépészeknek egy most megjelent honvédelmi miniszteri rendelet értelmében további intézkedésig nem kell bevonulniok.

— **Lóosztályozás.** Az 1916. évi rendes lóosztályozás előmunkálatai iránt már rendelkezett a honvédelmi miniszter. E végből összeírásba veendő nemcsak a lovak, hanem a szamarak, öszvérek, szekerek, szánkák és ródlik is. A bejelentőlapok kitöltését házról-házra járással a rendőrbiztosok végzik. A ki-kivánt adatokat rendelkezésre nem bocsátja, vagy eltitkolja: súlyosan büntetetik. Bővebb tájékoztatást nyújtanak a kiragasztott hirdetések. Az osztályozás napja később lesz közzé.

— **Kóbor kutyák és vadorzók.** Ujabb időben az utcákon, sőt a főtéren is seregő kóborolnak a falukról és határról ide szabadult, kiéhezett, veszedelmes kóbor kutyák, melyek nem egy járó-kelőt meg is támadtak már. Szigorú intézkedést kérünk a kóbor, gazdátlan kutyák kiirtására. Sok panaszt hallunk vadászörökből a miatt is, hogy a határon is sok a kóbor kutya, falkánként csatangolnak a mezőkön s a vadállományt valósággal kipusztítják. A vadpusztító kutyák társai a vadirtásban a lelketlen, kapzsi vadorzók, kik minden jegy és engedély nélkül lesipuskáznak s megrabolják határainkat. Felhívjuk ezekre a hatóság figyelmét.

Aldozunk a rokkant katonák javára!

— **A Pesti Hirlap ajándék-könyve** Most hogy a háboru miatt a papir ára is emelkedett, a munkaerő pedig egyrészt megfogyott, másrészt jelentékenyen megdrágult elismerésre méltó áldozatkészséget kell látnunk abban, hogy a Pesti Hirlap kiadói a jövő 1916-ik évre is karácsonyi ajándékkul adják a lap előfizetőinek a Pesti Hirlap Napárát. Ez a nagy képes naptár az idén iz hoz a naptári tudnivalókon és minden óra szóló jegyzeteken kívül válogatott szépirodalmi közleményeket, ismerteti továbbá egy esztendő háborus eseményeit, vásár-jegyzéket is közöl, sok egyéb hasznos tudnivalóval.

A Pesti Hirlap egébként a háborus viszonyok dacára a legterjedelmesebb és legbővebb tartalmu újság maradt napilapjaink között.

Versenyen felül áll a Pesti Hirlap abban is, hogy minden haretéren van külön tudósítója.

Minden olyan előfizető, aki legalább negyedév óta járattja a Pesti Hirlapot, de az is, aki negyedévi előfizetési díjat egyszerre küld be, a karácsony előtti héten, ajándékkul kapja a Pesti Hirlap 1916-ik évi nagy képes naptárát.

A Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 2 K 80 fill, negyedévre (dec-febr) 8 kor. A Pesti Hirlap divatszalon Érdekes Ujság és a Képes Ujság a nevezett négy lap együtt az Érdekes Ujság Háborus Albumával egy óra (egy sorozat) 4 K 80 fill, negyedévre (három sorozat) 14 korona. Az előfizetési összegeket legcélszerűbb postautalványon küldeni meg a Pesti Hirlap kiadóhivatalának (Budapest, V, ker, Vilmos császár-ut 78.)

— **Üzenetek.** Pax. Érdeklődve olvastuk, de most igazán nincs terünk arra, hogy ilyen — bár nemes gondolkozásból fakadt — tárgyú elbeszélést közölhessünk.

Interurbán. Költeményeiben találtunk több megnyerő vonást de nem tudunk helyet szorítani számukra.

Vidéki. Kérdései olyan természetűek, hogy csak az előjáróság válaszolhat rájuk,

Cicero. A marsalbot a legnagyobb katonai méltóság jelvénye.

— **Mindenféle könyvnyomdai munkák elkészítését elvállalja Veress József könyvkereskedő-cég Marosujvárt.**

Hirdetéseket föl vállai a „Marosujvár” kiadóhivatala.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tifusz, himlő és egyéb ragályos betegségek a háboru után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **90 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra és daganatokra) kéz és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépiíti megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára **1.20 K**

FODORMENTA LYSOFORM

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegeje 1 K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet

Dr. KELETI ÉS MURÁNYI
vegyészeti gyára Ujpesten.

Halleluja!

Halleluja!

Itt van megint a karácsony!

A háborus év nehézségét gyermekeinkkel
nem szabad éreztetni.

Éppen ezért

VERES JÓZSEF üzletébe
Karácsonyra és Újévre

több mint harminchatezer darab különféle
szebbnél-szebb

Csillogó karácsonyfa disz
JÁTEKÁRU ÉS AJÁNDÉKTÁRGY
érkezett.

Egész látványosság! Érdemes megnézni.

**Menjen el és győződjön meg. Vásárolni
nem muszáj.**

A kiszolgálás figyelmes. Az árak kedvezőek.

Sok-sok apának és mamának szives látogatását kéri

**VERESS JÓZSEF diszmű és játékaru
kereskedése MAROSUJVÁRT.**

**Jövő évre naptárak. Karácsonyi és Újévi képes
lapok. Levélpapírok nagy mennyiségben kaphatók**